

Metsätalouden kannustejärjestelmä

Metsäneuvos Marja Hilska-Aaltonen
Maa- ja metsätalousministeriö

26.9.2018

23.1.2019

Yleistä tukijärjestelmästä

- Metsätalouden tukijärjestelmä on aina ollut kiinteä ja tärkeä osa Suomen yleistä metsäpolitiikkaa, ei irrallinen yksityismetsätalouden edistämiskeino.
 - Tukijärjestelmällä aktivoidaan yksityismetsänomistajia metsiensä hoitoon ja käyttöön
 - Tuella on vipu-vaikutus eli tuet lisäävät metsänomistajan omien varojen käyttöä metsänhoito- ja metsänparannustöiden toteutukseen ja monimuotoisuuden edistämiseen
 - Tuki mahdollistaa ammattiavun käytön toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa
 - Tuettaville toimenpiteille asetetut rahoitusehdot ohjaavat näiden toimenpiteiden toteutusta laajemminkin kuin vain rahoitettujen hankkeiden ja toimenpiteiden osalta

Tukijärjestelmä on eräs Kansallisen metsästrategian 2025 toimeenpanon keinoista

- Talousmetsien lisääntyvät hakkuut edellyttävät metsien kasvun lisäystä, jotta metsätalouden kestävyys on jatkossakin turvattu.
- Kasvuisat ja terveet metsät sitovat hiiltä.
- Metsien hoidon ja käytön kestävyys edellyttää monimuotoisuudesta huolehtimista.
- Luonnonhoito osaksi tavanomaista metsien hoitoa ja käyttöä
- Toimiva metsätieverkosto palvelee laajasti maaseudun elinkeinotoimintaa ja helpottaa pelastustehtävissä sekä mahdollistaa metsien virkistyskäytön

23.1.2019

Rahoituskausi 2021=>

- EU-säädösten tulisi mahdollistaa laaja keinovalikoima metsätalouden tukiin sekä EU-osarahoitteisissa että kansallisissa tukijärjestelmissä
- CAP-asetuksen mahdollistamat metsätoimenpiteet ovat Suomelle tärkeitä, sillä metsätalouden valtiontukia ohjaavat säännöt seuraavat todennäköisesti varsin tarkasti CAP-asetuksen metsätoimia.
- Kansallista rahoitusta on käytössä vuosittain noin 60 milj. euroa
- De minimis -tuet ovat ainoa mahdollisuus, jos valtiontukisuuntaviivat tai ryhmäpoikkeusasetus eivät mahdollista jotakin toimenpidettä.
 - Kansallisesti päätetään tukiehdot
 - Tuki enintään 200 000 euroa /3 vuoden liukumana
- Tavoitteena on, että tukea myönnetään tarkoituksenmukaisella tavalla eri toimenpiteisiin joko notifioituna valtiontukena tai de minimis-tukena
- Sama laki koskisi sekä puuntuotannon edistämistä että luonnonhoidon rahoitusta kuten nykyisin.

Tavoitteita ja mahdollisia toimenpiteitä metsätalouden kestävyysedistämiseen

Tavoitteet

Puuntuotannon kestävyys- ja laatuvarmistus ja laatuvarmistus

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Monimuotoisuus ja vesiensuojelu

Metsätalouden infrastruktuuri

Toimenpiteet

Metsänuudistaminen ja laadukas viljelymateriaali
Oikea-aikainen taimikonhoito ja nuoren metsän hoito

Lannoitus

Suometsänhoito

”Vajaatuottoisten” metsien uudistaminen ja pellonmetsitys

Luonnonhoidon lisääminen talousmetsissä

Laaja kirjo luonnonhoitohankkeita

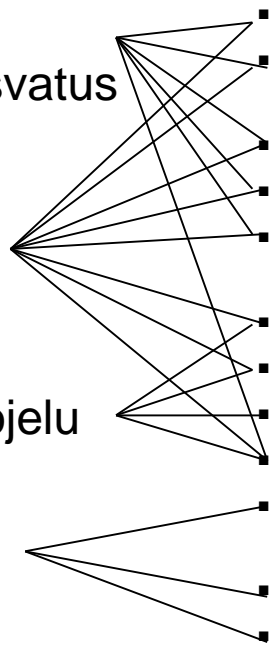
ML 10 § suojelu ja ympäristötukisopimukset

Suometsien jatkokasvatus tai uudistaminen

Metsätien perussparannus ja uuden metsätien rakentaminen

Tilusjärjestelyt

Suometsänhoitoon liittyvä ojien kunnostus ja vesiensuojelurakenteet

23.1.2019

Kustannustehokas hallinnointi ja laadun varmistus

- Joustava siirtyminen voimassaolevasta uuteen kannustejärjestelmään
 - Muutokset voitaisiin niin päätettäessä tehdä voimassaolevan tukijärjestelmän pohjalta
- Sähköiset hakemukset ja päätökset
 - Olemassa olevat järjestelmät toimivat hyvin
- Työn jälkikäteisen rahoittamisen mahdollisuus yhden tilan metsänhoitotöissä
 - Mahdollistaa nykyistä yksinkertaisemmat tuenhaku- ja tarkastusmenettelyt
 - Resurssisäästöt sekä metsäkeskuksessa että toimijoilla
 - Nykyehtojen mukaan voidaan toteuttaa vain de minimis-tuella
- Mahdollisimman yksinkertaiset rahoitusehdot
 - Helposti todennettavat rahoitusehdot (työ tehty oikeassa kohteessa)
 - Mitä alhaisempi tuki sitä yksinkertaisemmat rahoitusehdot
 - Tasatuki hehtaaria kohden tilakohtaisissa toimenpiteissä

Kustannustehokas hallinnointi ja laadun varmistus

- Paikkatietojen hyödyntäminen
 - Valuma-aluesuunnittelu suometsien hoidossa
 - Kaukokartoitusaineiston käyttö rahoitusehtojen täyttymisen tarkastuksessa
 - Esimerkiksi vesakoitumisindeksi taimikonhoidossa
- Omavalvonta laadun varmistamiseksi
 - Hyödyttää niin metsänomistaja, työntekijää, teettäjää kuin rahoittajaa
 - Kehitetään automaattisia ja yksinkertaisia omavalvonta menetelmiä

23.1.2019

Ehdotus tuettavista toimenpiteistä

Kannustejärjestelmä

- Kulotus metsänuudistamisen yhteydessä
- Taimikon hoito/Nuoren metsän hoito
- Terveyslannoitus
- Suometsän hoito
- Metsätien tekeminen
- Ympäristötukisopimukset
- Metsäluonnon hoitohankkeet

Maaseutuohjelma

- Neuvontakampanjat
- Metsänomistajien koulutus
- Pellonmetsitys
- Metsätalouden pienimuotoinen yritystoiminta
- Bioenergian käytön edistäminen
- Ekosysteemipalvelut
 - Maa- ja metsätal. yhteiset vesiensuojelutoimenpiteet
 - Pellon ja metsän vaihtumisvyöhykkeet
- Luontomatkailu

Muu rahoitus

- Tilusjärjestelyt/MML
- Paikkatiedon hyödyntäminen/SMK
 - Valuma-alue suunnittelu
 - Luonnonhoidon priorisointi

23.1.2019

Kulotus

- Metsänhoidollinen kulotus
- Tuki myönnettäisiin metsänuudistamisen yhteydessä toteutettavasta kulotuksesta aiheutuviin kustannuksiin
- Tuki myönnettäisiin hehtaaria kohden
- Kohde voisi sisältää säästöpuun polttoa, jolloin tukea maksettaisiin tavanomaista suuremman säästöpuumäärän poltosta aiheutuvan tulonmenetyksen korvaamiseen.

23.1.2019

Taimikon ja nuoren metsän hoito

- Tuen kohdistamisen selkeä tavoite tulisi olla, että taimikot saadaan hyvään kasvukuntoon
- Tukea myönnettäisiin taimikon ja nuoren metsän hoitoon, kun työ tehdään kohteissa, joissa puuston keskipituus on vähintään 0,7 metriä ja enintään 7-10 metriä
 - Tuki haettaisiin työn toteutuksen jälkeen
 - Mahdollisesti de minimis-perusteisena
 - Tuki myönnettäisiin hehtaaritukena
 - Tulisiko tuki ohjata vain miestyönä tehtävään hoitotyöhön?
 - Tuettaisiinko myös pienpuun korjuuta? (e&i –strategia)
- Kaikilla kohteilla ja koko maassa olisi saman suuruinen tuki
- Riistatiheikköjä hyväksyttäisiin hankkeella enintään 10 % pinta-alasta kuitenkin enintään yhteensä 0,5 ha
- Sekapuustoa suosittaisiin kuitenkin niin, ettei kasvatettavan puuston tuotos alene
- Töiden toteutuksen tarkastuksessa käytettäisiin ajantasaisia metsävaratietoja ja vesakoitumisindeksiä/Tukikelpoisuus todettaisiin korjuukoneelta saatavan hakkuuasiakirjan perusteella, jos tukiehdot sallisivat pienpuun korjuun

23.1.2019

Terveyslannoitus

- Tukea myönnettäisiin pääpiirteittäin kuten nykyisinkin
 - Suometsien tuhkalannoitukseen ilman, että tarvitsisi erikseen selvittää puuston ravinnehäiriöitä
 - Boorilannoitukseen kohteella, jonka maaperässä esiintyisi boorin puutosta
- Tukea myönnettäisiin hankkeen kokonaiskustannuksiin kuten nykyisin
- Tukiprosentti olisi sama koko maassa
- Kohde vähintään 2 hehtaaria
- Vesiensuojelusta huolehdittava sekä suunnittelu- että toteutusvaiheessa

23.1.2019

Suometsän hoito

- Kokonaisvaltainen kohteiden tarkastelu ja tarkennetut toimenpiteet
- Suometsän hoidossa edellytettäisiin, että hankkeiden suunnittelussa käytetään paikkatietoon perustuvaa valuma-alue-tietoa ja sen nojalla esitettyjen vesiensuojelunäkökulmien ja -menetelmien huomioonottamista.
- Tukea myönnettäisiin ojaston kunnostuksen, vesiensuojelun ja vesiensuojelurakenteiden sekä piennarteiden suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin sekä suometsän uudistamisen suunnitteluun
- Tuen määräytymisessä ei tarvitsisi ottaa huomioon puunmyyntituloja.
- Tukea myönnettäisiin sekä yhden tilan että tilojen yhteisiin hankkeisiin.
- Yhteishankkeiden koostamiseen erityistä huomiota.
- Seuraaviin nykyongelmiin ratkaisuja:
 - Kohdealueet löytyvät metsävaratiedoista vain yleisellä tasolla
 - Tuensaaja on aina yksityismetsänomistaja
 - Suunnitelman laatija ja toteuttaja voivat olla eri organisaatioita

23.1.2019

Metsätien tekeminen

- Tavoitteena metsätieverkoston käytettävyyden turvaaminen
- Rahoitusehdot säilyisivät nykyisellään, mutta rumpujen ja siltojen asentamisessa ja korjaamisessa otettaisiin huomioon vesieliöiden elinolosuhteet mm. vaellusesteiden poistaminen
- Tuki metsätien tekemisestä aiheutuviin kokonaiskustannuksiin säilyisi nykyisellään ja rahoitus painottuisi perusparannukseen kuten nytkin
 - Tukea yksityistien perusparannukseen ja uuden metsätien rakentamiseen
 - Tie kunta päättää työhön ryhtymisestä
 - Tie kunnan päätöksen perusteella yksityiset metsänomistajat hakevat tukea
- Seuraaviin nykyongelmiin ratkaisuja:
 - Yhteishankkeiden aikaansaaminen
 - Tie kuntien passiivisuus
 - Tuensaaja on yksityismetsänomistaja ei tie kunta
 - Suunnitelman laatija ja toteuttaja voivat olla eri organisaatioita

23.1.2019

Ympäristötukisopimukset

- Tuetaan samojen periaatteiden mukaan kuin nykyisinkin 10-vuotisia ympäristötukisopimuksia
- Tuelle asetettaisiin vähimmäismäärä kuten nykyisinkin
- Hakemusmenettelyä yksinkertaistettaisiin ja hakemusten valmistelu tehtäisiin Metsään.fi palvelun kautta
 - Kohteiden valmistelussa toimijat laajasti mukaan
 - Metsänomistajalle tieto, jonka perusteella hän tekisi rahoitushakemuksen
 - Kohteiden tarkistuksen tekee rahoittaja eli metsäkeskus
 - Päätös ja sopimus sähköisesti
- Pyritään vaikuttamaan komissioon, että myös luonnonarvojen perusteella (kuten lahopuu) voitaisiin maksaa tukea eikä ainoastaan arvioidun hakkuutulojen menetyksen perusteella

23.1.2019

Metsäluonnon hoitohankkeet

- Tuki myönnettäisiin yhden tilan tai useamman tilan yhteisiin hankkeisiin
- Tuki suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin kuten nykyisin
- Tuen määrälle asetettaisiin vähimmäismäärä kuten nykyisin
- Laaja kirjo hankkeita
 - Elinympäristöjen kunnostus
 - Suoelinympäristöjen ennallistaminen
 - Toimenpiteet tavanomaista laajempien vesistöhaittojen estämiseen tai korjaamiseen
 - Säästöpuiden poltto
 - Metsäluonnolle haitallisten vieraslajien torjunta
 - Maisema-, virkistys- ja kulttuuriarvoja korostavat hankkeet
- Hankkeiden priorisoinnissa käytettäisiin metsäkeskuksen paikkatietoaineistoa
- Tavoitteena vesipuitedirektiivin (VPD) ja Metso-ohjelman toimeenpano
 - Alueelliset luonnonhoitosuunnitelmat (totelmat)

23.1.2019

